

Kennelhosta

Kennelhosta är ett samlingsbegrepp för kikhosteliknande symtom hos hund. Flera olika smittämnen är inblandade. Vissa smittämnen kan ensamma orsaka typiska kennelhostesyntom, medan andra smittämnen främst förekommer i kombination. Typiska symtom på kennelhosta är akut insättande hostattacker. Hundarna hostar ibland så att de får kväljningar och hostar upp vitt slem. Djurägaren tror ibland att hunden satt något i halsen. Ofta har hunden också en kort febertopp i samband med starten av hostan.

Vilka smittämnen ingår?

Flera virus och bakterier orsakar hosta hos hund. Hundens parainfluenzavirus typ-2 och bakterien *Bordetella bronchiseptica* har, var och en för sig, i experimentella studier visats orsaka hosta hos hund. Andra smittämnen, som hundens adenovirus typ-2, hundens herpesvirus typ-1, mykoplasma-arter, streptokocker, pasteurella-arter, koliforma bakterier och pseudomonas-bakterier har också påvisats hos hostande hundar, men då främst som sekundärinfektion eller eventuellt bifynd.

Hundens parainfluenzavirus typ-2 (CPiV-2) orsakar vanligen en relativt lindrig inflammation i övre luftvägarna men sprids lätt och kan snabbt orsaka ett typisk kennelhosteutbrott i en hundpopulation. CPiV-2 utsöndras från övre luftvägarna under den första hostveckan. Den smittade hunden utvecklar påvisbara antikroppar i blodet cirka 10 dagar efter infektionen.

Hundens adenovirus typ-2 (CAV-2) är ett virus som är nära släkt med det virus som orsakar smittsam leverinflammation (HCC) men CAV-2 angriper huvudsakligen luftvägarna. Infektion med enbart CAV-2 orsakar vanligen inga påtagliga kliniska symtom men kan ge förstörade tonsiller och påtagliga förändringar i lungvävnaden. CAV-2 utsöndras under 8-9 dagar efter infektionen. Antikroppar mot CAV-2 kan påvisas från 5-6 dagar efter infektionen och angriper då virus varför virusutsöndringen minskar påtagligt.

Hundens herpesvirus typ-1 (CHV-1) är ett virus som också anriper övre luftvägarna på hund men som vanigtvis inte orsakar tydliga kliniska symtom. CHV-1 anses inte längre vara någon väsentlig orsak till kennelhosta utan har större betydelse som dödlig infektion hos nyfödda valpar vilket beskrivs i en särskild text om "Hundens herpesvirus" på SVAs webbsida.

Bordetella bronchiseptica är en bakterie som kan förekomma i luftvägarna även hos friska individer. I experimentella studier orsakar infektion med enbart *B. bronchiseptica* typiska symtom på kennelhosta framför allt hos unga hundar. Bakterien kan utsöndras från övre luftvägarna i 3-4 månader efter genomgången infektion. Hundar som genomgår infektionen utvecklar antikroppar mot infektionen inom en vecka men antikropps nivåerna minskar relativt snabbt.

Smitta överförs vid direktkontakt

De två smittämnen som anses vara de vanligaste orsakerna till kennelhosta, CPiV-2 och *Bordetella bronchiseptica*, överförs framför allt när en sjuk hund kommer i kontakt med en annan hund så att smittämnen kan överföras via nos-nos kontakt eller via hosta/nysning. Man kan också överföra smitta via gemensamma vattenskålar, föremål som hunden tar i munnen eller genom till exempel tandinspektion av flera hundar. I en svensk studie har vi visat att spridning av CPiV-2 gynnas av att hundarna deltar i tävlingar eller vistas på hunddagis medan *Bordetella bronchiseptica* sprids ändå, troligen på grund av att bordetella-smittade hundar är smittförande längre tid än vid CPiV-2 och genom att *Bordetella bronchiseptica* kan överleva länge i miljön utanför hunden, vilket inte gäller för CPiV-2.

En hund som haft kennelhosta är inte skyddad mot att få sjukdomen igen vid ett senare tillfälle. En hund som har kennelhosta bör inte tillåtas träffa andra hundar eller vistas på hundklubben. I okomplicerade fall som beror på en virusinfektion är hunden inte smittförande mer än första sjukdomsveckan. *Bordetella bronchiseptica* kan dock utsöndras under många veckor, även efter det att hostan slutat. Problemet ligger i att skilja dessa infektioner åt! Många veterinärer anser att bordetella-bakterien oftare ger feber och påverkat allmäntillstånd och att hostan pågår längre tid än vid en ren virusinfektion, men det saknas idag studier som visar om detta stämmer.

Diagnos

Bakteriologisk

Svabbprov från nässekret eller prov från luftstrupen kan användas för odling avseende bordetella och andra bakterier.

Virologisk

Svabbprov taget med så kallad virussvabb, från nos eller svalg kan användas för att dektektera virusnukleinsyra med hjälp av PCR-teknik. Vid detektion av virusnukleinsyra finns möjlighet att analysera fem virus (CPiV-2, CAV-2, CHV-1, Influenza A2 samt hundens coronavirus CRCoV) från en och samma virussvabb, se Luftvägs paket hos hund i högerspalten.

Antikroppar kan påvisas i blodprov (serum). Odling av bakterier utförs av Enhet för Bakteriologi och virusodling och antikroppsanalyser utförs av Enhet för Virologi, immunbiologi och parasitologi. Båda laboratorierna har samma postadress: SVA, Travvägen 20, 751 89 Uppsala.

Om någon hund skulle bli så dålig att den avlider av kennelhosta, vilket är extremt ovanligt, bör hunden obduceras så att man kan se om något förändrat eller farligare smittämne dykt upp i landet. Hundar för obduktion kan skickas till Enhet för Patologi och viltsjukdomar, Travvägen 12A, 751 89 Uppsala.

Behandling av sjuka hundar

De flesta hundar med kennelhosta tillfrisknar utan behandling eller efter behandling med enbart hostdämpande medicin från veterinär. Hunden behöver lugn och ro och ska inte ansträngas under eller direkt efter sjukdomsperioden. Det är också lämpligt att kontrollera temperaturen på hunden åtminstone dagligen. Om hunden har kvarstående feber eller får feber igen efter några dagars hosta bör kontakt tas med veterinär. Detsamma gäller om hunden får påverkat allmäntillstånd eller får svårt att andas.

Vaccination

De flesta hundar vaccineras idag mot CAV-2 när de får sin vaccination mot valpsjuka och HCC eftersom HCC-vaccinet utgörs av en försvagad stam av CAV-2. Det som i Sverige i dagligt tal kallas "vaccin mot kennelhosta" är ett vaccin mot hundens parainfluensavirus. Vaccinet skyddar inte helt mot infektion men skyddar hunden mot allvarliga kliniska symtom. Om hunden ska träna eller tävla eller vistas på hunddagis eller kennel är det en bra idé att hålla hunden vaccinerad mot parainfluensa. Vaccinet ger inte skydd lika länge som vaccinerna mot parvovirus, valpsjuka och HCC så hunden behöver vaccineras mot parainfluensa oftare, troligtvis årligen.

[Senast uppdaterad 2010-10-25]